

ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ЩОДО ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ГІРНИЧОВИДОБУВНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

*Л. М. Варава, д. е. н., професор, ДВНЗ «Криворізький національний університет»,
doctormaslova@rambler.ru*

Методологія дослідження. Результати дослідження, представлені в даній статті, отримані за рахунок методів: аналізу й синтезу – при виокремленні недоліків застосування тарифної системи оплати праці на гірничодобувних підприємствах; компаративного аналізу – при встановленні відмінностей між тарифною системою оплати праці та грейдами; ранжування – при групуванні грейдингової системи за ступенем складності її впровадження у діяльність гірничодобувних підприємств.

Результати. В роботі продемонстровані основні обмеження тарифної системи, яка донедавна була основою організації оплати праці на гірничодобувних підприємствах. Показано, що для такої форми організації оплати праці характерно недостатнє розмежування складності робіт та умов праці, властивих видобувній галузі, оскільки несприятливі умови роботи в шахтах і на кар'єрах враховуються, в основному, шляхом загального підвищення (щодо інших виробництв) тарифних ставок і окладів, виходячи із загальногалузових умов праці. Однак, ці умови можуть істотно відрізнитися не тільки на сусідніх шахтах, але й на одному й тому ж самому підприємстві, тому що розробляються пласти різної потужності, на різній глибині і з бічними породами різної міцності та стійкості.

З метою створення більш адекватної сучасним умовам господарювання системи оплати праці працівників гірничодобувної галузі, яка водночас буде і дієвим методом підвищенні ефективності діяльності підприємств, запропоновано перехід на грейдингову систему. На прикладі компаній, які стали піонерами на шляху впровадження цього інноваційного підходу до оплати праці в Україні (Північний та Інгулецький ГЗК, шахти ДТЕК) доведено більш високу ефективність у порівнянні з тарифною системою.

Новизна. Ранжовано грейдингову систему за ступенем складності її впровадження у діяльність гірничодобувних підприємств, а саме: до першого ступеня складності віднесено систему ранжування посад за величиною складності; до другого – заснований на спрощеній системі грейдів модифікований бально-факторний метод Хея; до третього і четвертого – оригінальні системи грейдів, базовані на поєднанні бально-факторного методу з математичними розрахунками вагомості кожної професії.

Практична значущість. Розроблена класифікація грейдингової системи за ступенем складності її впровадження на гірничодобувних підприємствах дозволить останнім більш успішно імплементувати інноваційні підходи в управлінській діяльності.

Ключові слова: інновація, оплата праці, грейд, гірничовидобувні підприємства.

Література

1. Морозов Ю. П. Инновационный менеджмент / Ю. П. Морозов – М. : ЮНИТА-ДАНА, 2000. – 446 с.
Morozov Yu. P. Innovatsionniy menedzhment [Innovative management] / Yu. P. Morozov – М. : YuNITA-DANA, 2000. – 446 p.
2. Райсберг Б. А. Современный экономический словарь / Б. А. Райсберг, Л. Ш. Лозовский, Е. А. Стародубова – Изд. 2-е, испр. – М. : ИНФРА-М., 1998. – 479 с.
Raysberg B. A. Sovremenniy ekonomicheskiy slovar [Modern economic dictionary] / B. A. Raysberg, L. Sh. Lozovskiy, E. A. Starodubova – Izd. 2-e, ispr. – М. : INFRA-M., 1998. – 479 p.
3. Про оплату праці: Закон України від 24 березня 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – 17 с.
Pro oplatu pratsi [About work payment]: Zakon Ukrainy vid 24 bereznya 1995 r. // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 1995. – 17 p.
4. Офіційний інтернет сайт компанії «Хей Груп» [Електронний ресурс] сайт компанії «Хей Груп», – Режим доступу: <http://www.haygroup.com> (дата звернення 03.02.2015)
Ofitsiyniy internet sayt kompanii «Khey Hrup» [Official site «Khey Group company»] [Elektronniy resurs] sayt kompanii «Khey Hrup», – Rezhim dostupu: <http://www.haygroup.com> (data zvernennya 03.02.2015)
5. Слипачук С. Система грейдов. Методика определения должностных окладов / С. Слипачук // Зароботная плата. – 2007. – № 8. – С. 40–54.
Slipachuk S. Sistema greydov. Metodika opredeleniya dolzhnostnykh okladov [Grades system. Salary post definition methodic] / S. Slipachuk // Zarabotnaya plata. – 2007. – № 8. – P. 40–54.
6. Рутицкая, В. Модель оплаты труда: грейды [Электронный ресурс] / В. Рутицкая. – Режим доступа: <http://hrliga.com/index.php?module=profession&op=view&id=1006> (дата звернення 20.02.2015).
. Rutitskaya V. Model oplaty truda: greydy [Work payment model: grades] [Elektronniy resurs] / V. Rutitskaya. – Rezhim dostupa: <http://hrliga.com/index.php?module=profession&op=view&id=1006> (data zvernennya 20.02.2015).